

"Sahabelerin nefisleri tezkiye ve tathir edildiğinden, nefsin mahiyetindeki cihâzât-ı kesire ile ubudiyetin envaina ve şükür ve hamdin aksamına daha ziyade mazhardırlar." Burayı "nefsin cihazatı" kısmı ile izah eder misiniz?

Nefis, ruh ve bedenin ikisini birden ifade eder. Nefsin cihazatı insanın mahiyetine takılmış olan bütün azalar, duygular, latifeler ve hissiyatlardır. İnsan bunlar sayesinde Allah'ın isim ve sıfatlarını bilir, her şeyi tadıp, tartar.

Nefsin mahiyetinde bulunan her bir cihaz ve duygu Allah'a ve onun isimlerine açılan bir kapı ve bir pencere gibidir. O kapıları kapamak yerine o kapılardan isimlere bakmak gerekir.

Tasavvuf ehli riyazet ve çile ile bu kapıları kapatmış iken, sahabeler bu kapılardan ilahi isimlere bakmışlar ve marifetullahta terakki etmişler.

Nefis, insan mahiyetinde maddi, cismani ve hayvani yönü temsil eder. İnsanın nebati ve hayvani bütün istek ve arzularını ifade eden bir mefhumdur. İnsan bu kesif nefsi ıslah ve terbiye ile nurani ve latif bir surete çevirebilir. İşte nefsin mertebeleri bu ıslah ve terbiye sürecinin merhalelerinden ibarettir.

"...Hayvaniyetten çık, cismaniyeti bırak, kalb ve ruhun derece-i hayatına gir. Tevehhüm ettiğin geniş dünyadan daha geniş bir daire-i hayat, bir âlem-i nur bulursun."(1)

1) bk. [Lem'alar, On Yedinci Lem'a, On Dördüncü Nota.](#)